

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

De minister van Veiligheid en Justitie
drs. S.A. Blok
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Afdeling Strategie

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t (088) 361 00 00
f (088) 361 0022
www.rechtspraak.nl

datum 7 september 2017
doorkiesnummer 088-361 33 17
e-mail wetgeving.rvdr@rechtspraak.nl
uw kenmerk 2095225
bijlage(n)
onderwerp Advies Wet bescherming bedrijfsgeheimen

Geachte heer Blok,

Bij brief van 29 juni 2017, kenmerk 2095225, verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de ‘Raad’) advies uit te brengen inzake het Voorontwerp van wet tot uitvoering van Richtlijn 2016/943/EU van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2016 betreffende de bescherming van niet-openbaar gemaakte knowhow en bedrijfsinformatie (bedrijfsgeheimen) tegen het onrechtmatig verkrijgen, gebruiken en openbaar maken daarvan (PbEU 2016, L157) (Wet bescherming bedrijfsgeheimen; hierna: het ‘Wetsvoorstel’).

HET WETSVOORSTEL

Doel van Richtlijn 2016/943/EU (de ‘Richtlijn’) is om de regelgeving met betrekking tot bescherming van bedrijfsgeheimen binnen de Europese Unie te uniformeren, om op die manier grensoverschrijdende innovatie binnen de interne markt te stimuleren. Het Wetsvoorstel betreft wetgeving ter implementatie van de Richtlijn.

Voorgesteld wordt de bescherming van bedrijfsgeheimen op te nemen in een nieuwe Wet bescherming bedrijfsgeheimen en de procesrechtelijke aspecten in een nieuwe titel 15A van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv). Het Wetsvoorstel beoogt te regelen wanneer sprake is van een bedrijfsgeheim en welke maatregelen de houder van een bedrijfsgeheim kan nemen om zijn bedrijfsgeheim te beschermen. De belangrijkste aanpassing van Rv betreft de introductie van artikel 1019ib, op grond waarvan maatregelen genomen kunnen worden om de vertrouwelijkheid van bedrijfsgeheimen in een procedure te waarborgen.

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklast van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechteren zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

Raad voor de
rechtspraak

datum 7 september 2017
pagina 2 van 9

ADVIES

De Raad heeft de volgende algemene opmerkingen n.a.v. het Wetsvoorstel. De Raad heeft voorts enkele artikelsgewijze opmerkingen, die zijn opgenomen als bijlage bij dit advies.

Samenhang met Titel 15 van het Derde Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Van rechtspleging betreffende rechten van intellectuele eigendom)

In 1.3.1 van de MvT wordt toegelicht waarom bedrijfsgeheimen niet als een intellectueel eigendomsrecht (IE-recht) zijn te zien en daarom niet onder het toepassingsgebied van Richtlijn 2004/48 (hierna: de Handhavingsrichtlijn) vallen.

De Raad wil erop wijzen dat hierover een andere mening mogelijk is. In de wetenschappelijke literatuur is debat over de vraag of bedrijfsgeheimen een intellectueel IE-recht zijn en of de Handhavingsrichtlijn daar ook op ziet.²

Ambtshalve treffen van maatregelen

In de MvT bij het implementatiewetsvoorstel, p. 13, staat dat van de mogelijkheid dat de bevoegde rechterlijke instanties op eigen initiatief de in artikel 9, eerste en tweede lid, van de Richtlijn genoemde maatregelen treffen geen gebruik wordt gemaakt, omdat dit niet past bij de lijdelijkheid van de civiele rechter. Bovendien betreft het hier zaken waarbij partijen met behulp van een advocaat procederen en waarbij het voor de hand ligt dat partijen zelf een beroep zullen doen op de bedoelde geheimhoudingsmaatregelen.

Deze opmerking in de MvT strookt naar de mening van de Raad mogelijk niet meer geheel met de huidige (en mede onder KEI veranderende) (regie-)rol van de rechter. De ervaring is dat partijen meestal zelf om toepassing van een geheimhoudingsregime vragen, maar de Rechtspraak zou de mogelijkheid willen hebben (maar niet een plicht) om in voorkomend geval ambtshalve de maatregelen toe te kunnen passen. Met name bij MKB-geschillen en geschillen in de arbeidsrechtelijke sfeer zou daar toch wel eens behoefte aan kunnen bestaan.

² Uit een evaluatie die in opdracht van de Europese Commissie is uitgevoerd, nrs. 259-264

(http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/docs/trade-secrets/120113_study_en.pdf), blijkt dat een bedrijfsgeheim in de meeste EU landen niet als een IE recht wordt gezien en daarom niet onder de Handhavingsrichtlijn wordt geschaard. Belangrijke uitzonderingen volgens die evaluatie zijn echter bijvoorbeeld landen als Italië en eigenlijk ook het Verenigd Koninkrijk.

In een statement van de Commissie over de Handhavingsrichtlijn worden de “klassieke” IE rechten genoemd (en niet bedrijfsgeheimen) maar de openingszin ervan drukt uit dat het geen limitatieve opsomming is (zie <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:32005C0295>): “De Commissie is van oordeel dat ten minste de volgende intellectuele-eigendomsrechten onder het toepassingsgebied van de richtlijn vallen.” (onderstreping toegevoegd).

Het TRIPs verdrag rekent bedrijfsgeheimen, waarop artikel 39 van dat verdrag ziet, in de definitie in artikel 1 lid 2 TRIPs wel tot de intellectuele eigendomsrechten.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 7 september 2017
pagina 3 van 9

WERKLAST

De kosten voor de Rechtspraak van invoering van dit wetsvoorstel zullen naar schatting circa zeshonderd duizend euro per jaar bedragen. Dat is grotendeels het gevolg van de duur van de behandeling van de zaken en in mindere mate van een kleine toename van het aantal zaken.

Aantal zaken

Op dit moment zijn er nauwelijks handelszaken waarin de grondslag is: onrechtmatige daad door misbruik van een bedrijfsgeheim of onrechtmatige daad door misbruik van wanprestatie met betrekking tot een bedrijfsgeheim. Bij inwerkingtreding van dit wetsvoorstel verwacht de Raad enkele tientallen zaken extra per jaar waarbij de Wet bescherming bedrijfsgeheimen de grondslag is. Daarnaast verwacht de Raad 20% meer beslagrekeningen en 10% meer IE kort gedingen.

Werklast per zaak

De inwerkingtreding van dit wetsvoorstel heeft ook invloed op de behandelingsduur van een deel van de zaken op het gebied van intellectuele eigendom en op een deel van de kort gedingen waarin dit speelt. De geheimhoudingsregeling van artikel 1019ib Rv kan leiden tot extra zittingen en zal in ieder geval resulteren in een hogere werklast per zaak, van gemiddeld ongeveer een vijfde.

Werklastconsequenties (€)

	2018	2019
Mutatie als gevolg van aantallen	165.539	165.217
Effect wijziging gemiddelde zaakzwaarte	16.359	16.327
Effect behandelingsduur per zaak	412.872	412.070
Totale effect wetsvoorstel	594.770	593.613

CONCLUSIE

De Raad voor de rechtspraak heeft geen zwaarwegende bezwaren tegen het Wetsvoorstel, maar geeft u in overweging om het Wetsvoorstel op de in dit advies genoemde onderdelen te verduidelijken/aan te passen.

Raad voor de
rechtspraak

datum 7 september 2017
pagina 4 van 9

TOT SLOT

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het Wetsvoorstel, stelt de Raad er prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Tweede en de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

mr. F.C. Bakker
Voorzitter Raad voor de rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 7 september 2017
pagina 5 van 9

BIJLAGE: ARTIKELSGEWIJS COMMENTAAR

HOOFDSTUK 1 - BEGRIPSBEPALINGEN

Artikel 1

In artikel 1 aanhef en onder a van het Wetsvoorstel wordt “algemeen toegankelijk” gebruikt, in het voorgestelde artikel 1019ib, lid 2 onder b, Rv “gemakkelijk toegankelijk”. De Richtlijn gebruikt in de Nederlandse versie ook “gemakkelijk toegankelijk”. Daarom wordt aangeraden die term ook in artikel 1 onder a van het Wetsvoorstel te gebruiken.

HOOFDSTUK 3 - HANDHAVING VAN BEDRIJFSGEHEIMEN

Artikel 8 (Vaststelling schadevergoeding)

Het voorgestelde artikel 8, tweede lid van het Wetsvoorstel bepaalt dat de rechter in passende gevallen de schadevergoeding kan vaststellen als een forfaitair bedrag. De Rechtspraak kan op zich uit de voeten met deze formulering. De Richtlijn geeft echter in artikel 14 lid 2 nadere handvatten voor de invulling van het forfaitaire bedrag, die duidelijkheidshalve in de wettekst opgenomen zouden kunnen worden: “op basis van elementen, waaronder ten minste het bedrag aan royalty's of vergoedingen dat verschuldigd zou zijn geweest indien de inbreukmaker toestemming had gevraagd om het betrokken bedrijfsgeheim te gebruiken”.

Ten aanzien van artikel 14, lid 2, eerste zin van de Richtlijn vermeldt de Transponeringstabel dat dat artikel geen implementatie behoeft omdat de “regelgeving voldoet: artikel 6:162 BW”. Artikel 14, lid 2, eerste volzin van de Richtlijn bevat evenwel een opsomming van “passende factoren” die relevant zijn voor de vaststelling van de schadevergoeding. De MvT vermeldt niet waarom deze opsomming niet is overgenomen in artikel 8 lid 1 van het Wetsvoorstel. Nu de in artikel 14, lid 2, eerste volzin van de Richtlijn genoemde factoren meer op dit soort zaken zijn toegespitst dan de algemene aanknopingspunten die artikel 6:162 BW biedt, acht de Raad deze enkele vermelding in de Transponeringstabel onvoldoende motivering. De Raad acht het zinvol om in de MvT expliciet aandacht te besteden aan de aanknopingspunten voor de vaststelling van de schadevergoeding en geeft u in overweging om die eveneens in de wettekst op te nemen, zodat ook rechters of rechtzoekenden die deze materie niet regelmatig bij de hand hebben daarop geattendeerd worden.

HOOFDSTUK 4 - WIJZIGING VAN ANDERE WETTEN

Artikel 10 (Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering)

Implementatie van artikel 9 lid 1 Richtlijn (Het bewaren van vertrouwelijkheid van bedrijfsgeheimen tijdens gerechtelijke procedures)

In het Wetsvoorstel is niet overgenomen dat het in artikel 9 lid 1 Richtlijn (1019ib) bedoelde verzoek van een belanghebbende partij aan de bevoegde rechterlijke instantie om (vermeende) bedrijfsgeheimen

Raad voor de
rechtspraak

datum 7 september 2017
pagina 6 van 9

als vertrouwelijk aan te merken “deugdelijk gemotiveerd” dient te zijn. De vraag rijst of de wetgever daarmee een lagere drempel heeft willen aanleggen, wat in beginsel mogelijk is omdat de Richtlijn verdergaande bescherming toelaat (artikel 1 lid 1).

Verhouding van het voorgestelde artikel 1019ib Rv tot artikelen 27-29 Rv

In het voorgestelde 1019ib Rv is een regeling voor geheimhouding opgenomen. Onduidelijk is of deze regeling voor zaken waarin een beroep op het voorgestelde Wetsvoorstel gedaan wordt, de artikelen 27-29 Rv vervangt of aanvult. Met andere woorden, kan er ook nog een beroep worden gedaan op artikelen 27-29 Rv in deze zaken of niet? De regeling in de Richtlijn/het Wetsvoorstel is overigens in een aantal opzichten verfijnder dan die van artikel 27-29 Rv. Het is te overwegen om die regeling ook op andere civielrechtelijke procedures van toepassing te laten zijn en derhalve artikelen 27-29 Rv daarop aan te passen, hetgeen ook de consistentie zou bevorderen.

Verhouding van het voorgestelde artikel 1019ib Rv tot artikel 22 Rv nieuw

Daarnaast vraagt de Raad zich af hoe de regeling in het voorgestelde artikel 1019ib Rv zich verhoudt tot (de met KEI in werking te treden nieuwe versie van) artikel 22 Rv, dat mede strekt ter bescherming van bedrijfsgeheimen:

Artikel 22

- 1. De rechter kan in alle gevallen en in elke stand van de procedure partijen of een van hen bevelen bepaalde stellingen toe te lichten of bepaalde, op de zaak betrekking hebbende bescheiden over te leggen.*
- 2. Partijen kunnen dit, indien daarvoor gewichtige redenen zijn, weigeren of de rechter mededelen dat uitsluitend hij kennis zal mogen nemen van de toelichting onderscheidenlijk de bescheiden.*
- 3. De rechter beslist of de in het tweede lid bedoelde weigering onderscheidenlijk de beperking van de kennisneming gerechtvaardigd is.*
- 4. Indien de rechter beslist dat de weigering onderscheidenlijk de beperking niet gerechtvaardigd is, kan hij daaruit de gevolgtrekking maken die hij geraden acht.*
- 5. Indien de rechter heeft beslist dat de weigering gerechtvaardigd is, vervalt de verplichting.*
- 6. Indien de rechter heeft beslist dat de beperking van de kennisneming gerechtvaardigd is, kan hij slechts met toestemming van de andere partijen mede op de grondslag van die toelichting onderscheidenlijk die bescheiden uitspraak doen. Indien de toestemming wordt geweigerd, wordt de zaak verwezen naar een andere kamer.*

Artikel 22 Rv nieuw bepaalt derhalve dat een bedrijfsgeheim in bepaalde gevallen aan alleen de rechter ter kennis gebracht mag worden en wijkt daarmee mogelijk af van artikel 9, lid 2 van de Richtlijn, die voorschrijft dat ten minste één natuurlijk persoon van elke partij en diens advocaat of andere vertegenwoordigers van de partijen bij de gerechtelijke procedure toegang dienen te krijgen tot die informatie. De vraag kan worden gesteld of ook onder de Richtlijn beschikbaarstelling aan alleen de rechter mogelijk zijn. Wellicht moet de praktijk dit uitwijzen.

Raad voor de
rechtspraak

datum 7 september 2017
pagina 7 van 9

Het voorgestelde artikel 1019ib lid 3 onder b Rv (Beperking van toegang tot het proces-verbaal)

In het voorgestelde 1019ib lid 3 onder b Rv wordt de beperking van toegang tot het proces-verbaal van de zitting geregeld. Daarbij wordt wel verwezen naar de schriftelijke weergave van een opname van de zitting, beschreven in artikel 30n lid 7 Rv, maar die opname zelf wordt in artikel 1019ib lid 3 onder b Rv niet genoemd. Volgens de toelichting bij artikel 1019ib lid 3 onder b Rv valt die geluids- en/of beeldopname onder het begrip ‘proces-verbaal’. Voor de zekerheid lijkt het evenwel goed om dit expliciet in de wettekst te vermelden, bijv. door artikel 1019ib lid 3 Rv als volgt te formuleren: “de toegang tot zittingen waar het bedrijfsgeheim of het vermeende bedrijfsgeheim openbaar kan worden gemaakt, en de toegang tot het proces-verbaal van deze zittingen of *de beeld- of geluidsoopname en de schriftelijke weergave daarvan als bedoeld in artikel 30n, zevende lid, geheel of gedeeltelijk beperken tot een gelimiteerd aantal personen*”.

Bovendien is denkbaar dat “verslagen of afschriften” van artikel 9 lid 2 onder b Richtlijn ook door een partij zelf of zijn advocaat gemaakte aantekeningen of geluids- of video-opnames omvatten. De Raad meent dat een rechter ook daarvan de toegang moet kunnen beperken. Dergelijke opnames komen steeds meer voor.

De toelichting bij het voorgestelde artikel 1019ib lid 3 onder c Rv (Dragende motivering van de niet-vertrouwelijke versie van het vonnis)

In de toelichting bij het voorgestelde artikel 1019ib lid 3 Rv onder c is in de MvT vermeld: “*De motivering van de niet-vertrouwelijke versie van het vonnis, die ook openbaar gemaakt moet worden, moet wel dragend zijn. Door te abstraheren van de details van het bedrijfsgeheim en terughoudend te zijn in de omschrijving ervan, zal recht kunnen worden gedaan aan zowel het belang van geheimhouding als het belang van openbaarheid van rechtspraak.*”

Vanzelfsprekend moet de motivering zo begrijpelijk mogelijk blijven, maar juist als vertrouwelijke concrete feiten moeten worden weggelaten kan het voorkomen dat een motivering voor derden die geen toegang hebben tot de geheime versie van het vonnis, niet meer aan de motiveringsvereisten voldoet. Het is immers niet de bedoeling en ook niet werkbaar dat de rechter een abstracte versie maakt met een op punten afwijkende tekst. De Rechtspraak moet kunnen volstaan met het anonimiseren of onleesbaar maken van gedeeltes van de tekst en eventuele afbeeldingen in het vonnis. Aan de in de MvT gestelde eis zal dus niet in alle gevallen kunnen worden voldaan.

Het voorgestelde artikel 1019ib Rv en betekening

Voorts verdient opmerking dat in Nederland betekening van een vonnis noodzakelijk is om de executie te bewerkstelligen. Het zal in de regel enerzijds onwenselijk zijn dat in die executorialie versie (de “grosse”) bedrijfsgeheime delen staan omdat de kring van personen die toegang daartoe hebben wordt vergroot in strijd met lid 3 onder a en lid 5 van het voorgestelde artikel 1019ib Rv. Anderzijds kan de correcte nakoming van het vonnis mogelijk tot problemen leiden omdat juist daar waar het om gaat, onleesbaar is gemaakt. Men denke aan een bevel tot vernietiging van documenten met bedrijfsgeheimen (artikel 6 lid 1 onder f van het Wetsvoorstel). Een rechtspersoon, die zelf geen inzicht heeft in het betreffende bedrijfsgeheim maar waarvan slechts een natuurlijk persoon namens haar weet heeft, zal bij die natuurlijke persoon of haar advocaat te rade moeten gaan om te achterhalen wat zij volgens het vonnis moet doen. De wetgever heeft hiervoor geen oplossing geboden. Een mogelijke oplossing is dat

datum 7 september 2017
pagina 8 van 9

de rechter in een dergelijk geval bepaalt dat dwangsommen pas verbeurd worden zodra het geheime vonnis ook aan de advocaat is betekend of aan de kring van personen van die partij die toegang hebben tot de betreffende bedrijfsgeheimen.

Reikwijdte 'andere vertegenwoordigers' in het voorgestelde artikel 1019ib lid 5 Rv

Het voorgestelde artikel 1019ib lid 5 Rv is mogelijk voor meerdere uitleg vatbaar als een procespartij geen natuurlijk persoon is. Een rechtspersoon kan immers verschijnen door een statutair bestuurder te laten verschijnen ter zitting, of door zich te laten vertegenwoordigen door een anderszins gevolmachtigde. Kunnen die personen worden aangemerkt als 'andere vertegenwoordigers' naast de natuurlijk persoon die eerder in dat artikel wordt genoemd, of wordt met 'andere vertegenwoordigers' uitsluitend bedoeld op een advocaat, extern juridisch adviseur of bijvoorbeeld octrooigemachtigde? Ook de MvT maakt dat op p. 29 niet duidelijk. Niettemin wordt onderkend dat de Richtlijn evenzeer op dit punt zwijgt zodat een nadrukkelijke keuze door de wetgever wellicht niet te prefereren is en het aan de (Europese) rechter kan worden overgelaten.

Het voorgestelde artikel 1019ic Rv (Voorlopige maatregelen ter bescherming van bedrijfsgeheimen)

De Raad merkt op dat in het Wetsvoorstel ervoor is gekozen om lid 1 van artikel 11 Richtlijn niet te implementeren omdat bestaande regelgeving voldoet onder verwijzing naar artikel 3:303 BW en 150 Rv (MvT p. 14 en Transponeringstabel). Opgemerkt zij dat de Hoge Raad evenwel reeds een enkele maal heeft uitgemaakt dat de gewone regels omtrent stelplicht en bewijslast in kort geding toepassing missen (zie bijv. HR 2 oktober 1998, NJ 1999/682 en HR 19 december 1958, NJ 1959/127). Bovendien is twijfel mogelijk over de vraag of eiser dan wel verweerder aannemelijk moet maken of een bedrijfsgeheim al dan niet bestaat en of eiser al dan niet daarvan de houder is. Denkbaar is immers dat in beginsel, ook zonder bewijs, wordt aangenomen dat informatie geheim is, handelswaarde bezit, onderworpen is aan redelijke geheimhoudingsmaatregelen en de eiser daarover rechtmatig beschikt respectievelijk het op de weg van de verweerder in kort geding ligt om aannemelijk te maken dat dit niet zo is. Dit geldt *a fortiori* bij een verzoek tot beslag. Niettemin denkt de Raad dat de Rechtspraak hier wel mee om kan gaan met name gelet op de in kort geding wel toepasselijke artikelen 21 en 22 Rv.

Artikel 11 (Wijziging van het Burgerlijk Wetboek)

De Raad ziet dat de wetgever artikel 8 lid 2 van de Richtlijn overneemt in het nieuw in te voegen artikel 3:310d van het Burgerlijk Wetboek ('BW') en aan lid 1 ontleent dat de termijn vanwege consistentie ook op vijf jaar in plaats van de in de Richtlijn genoemde zes jaar kan worden gesteld. In de MvT op p. 13 wordt opgemerkt dat het aanvangstijdstip al in 3:310 BW zou zijn geregeld. De Raad merkt daarover op dat het voorgestelde artikel 3:310d BW niet terug verwijst naar artikel 3:310 BW, waardoor discussie kan ontstaan welk van beide artikelen de *lex specialis* is.

Voor de volledigheid merkt de Raad op dat de MvT (p. 31) wijst op verjaring van de vorderingen van de artikelen 5 en 6 van het Wetsvoorstel maar dat het voorgestelde artikel 3:310d BW thans (naar de mening van de Raad terecht) een bredere toepassing heeft, namelijk alle vorderingen, waaronder dus ook die van artikel 9 van het Wetsvoorstel. Het ware raadzaam dit te verduidelijken in de toelichting.

De vraag kan voorts gesteld worden of de vordering van artikel 9 van het Wetsvoorstel te beschouwen is als een vordering in de zin van artikel 3:314 BW. Mogelijk kan dit worden verduidelijkt.

Raad voor de
rechtspraak

datum 7 september 2017
pagina 9 van 9

TRANSPONERINGSTABEL

In de Transponeringstabel is over artikel 7 lid 2 van de Richtlijn (schadevergoeding in geval er ‘kennelijk ongegrond’ een beroep is gedaan op een bedrijfsgeheim) vermeld dat er geen behoefte is aan implementatie. Waarschijnlijk meent de wetgever dat de Nederlandse wet hier al in voorziet, omdat artikel 6:162 BW en/of de wetgeving en jurisprudentie op het gebied van misbruik van procesrecht hiervoor basis bieden. Of liggen daar andere redenen aan ten grondslag? Hoe het ook zij, het lijkt zinvol om dat te expliciteren, of het artikel toch te implementeren.